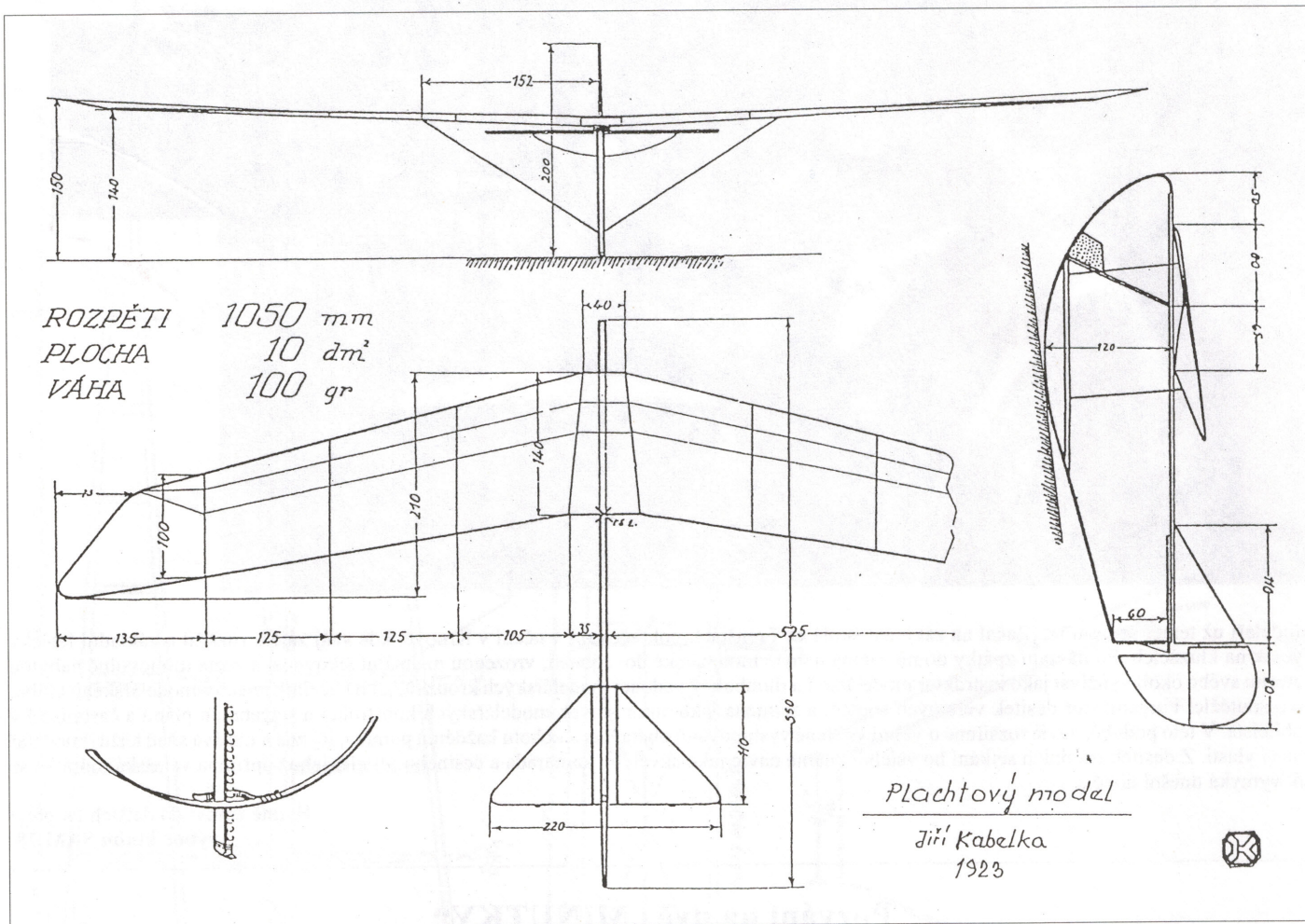

STAVEBNÍ PLÁNKY

Bezocasý model s trupem

Moje první pokusy s bezocasým modelem uveřejněným v „Letectví“, byly tak zajímavé a daly tak dobré výsledky, že rozhodl jsem se v těchto tendencích pokračovati. Tvar křídel i úhel šípů byl téměř ponechán, změněn profil tenký v tlustý a primitivní rám nahrazen trupem. Tyto modely lišily se hlavně od sebe profilem. Tak na jednom z nich byl zkoušen pro zajímavost profil bikonvexní, tj. spodní hrana mírně vypuklá dolů, horní silně zakřivená. Celek měl tvar zploštělé kapky k jedné straně. Rozepisovali se o vlastnostech jejich vymýkalo by se z rámce tohoto článku. Chci jenom stručně popsat poslední, jenž vystaven byl také na Pražské letecké výstavě. Osvědčil se z nich nejlépe, jsa jaksi standardním výsledkem předešlých. Na první pohled jest zřejmo, co bylo vůdčí myšlenkou. Solidnost a důkladnost i za cenu menších aerodynamických výhod. Praxe tuto theorii dotvrdila. Model neměl vůbec žádných defektů, přistával bezvadně, a vzhledem k většímu zatížení na 1 dm² seděl ve vzduchu jako „prkno“.

Trup je řešen jako celé letadlo velmi robustně. Jeho tvar byt' nevyhovoval esteticky, vyhovoval bezvadně na namáhání. Jeho pevnost je podivuhodná. Váha odpovídá provedení. S přítěží 60 gm, směr. Kormidlem, plně vyztužen vážil 150 gm. Čtyři podélníky z ruské olše, pokud možno málo ohýbané, mají průřez 3 x 3 mm. Trup má tři přepážky z vrstvené dýhy 2-5 mm. Tyto nejsou vůbec vylehčovány. Spojí provedeny drátkem a zalaty řídkým kličem. Před' trupu, jakož i celé přistávací zařízení jest z bambusu. Model přistává na jedinou dlouhou lyži 7 x 3 mm, jsoucí téměř pod celým trupem a vybíhající daleko kupředu. Zadní konec jest upevněn v třetí přepážce, na přídí pak dvěma bambusovými tyčkami. Procházejí první přehradou, k níž jsou připevněny drátkem a končí na hořejších podélnících trupu, jak zřejmo z výkresu. Tím jest trup, resp. Před' trupu, chráněna dokonale. Tento způsob provedení lyže vylučuje jakýkoli defekt i při příkrém přistání. Na konci trupu jest pak malá ostruha. Upevnění přítěže jest ponecháno jako u prvního modelu, jen s tím rozdílem, že použito jediného závaží. Zařízení toto se výborně

osvědčilo pros svoji možnost přesné regulace. V druhé a třetí přepážce jsou zaklizeny dvě tyčky čtyřhranného průřezu. Upevnění jest pojištěno tím, že do každé z vnitřku těsně podle přepážky jest vražen krátký špendlík. Přítěž jest litá z olova, nahoře i dole má žlábků přesně zapadajících do tyček. Ovšem musí se složit mezi tyčky hned při zaklizení. Drátek procházející závažím jest upevněn vzhůru a lehce přístupný. K většímu pohodlí jest střed křídel vynechán a nahrazen bambusovým obloučkem. Tím jest možno pohybovat libovolně závažím. Trup jest celý ztužen voskovanou reznou nití, čímž docíleno naprosté tuhosti celku. Křídla jsou upevněna nahoře na trupu. Mají dva podélníky z ruské olše 4 x 4 mm. Uprostřed jsou spojeny duraluminovými plíšky. Žebra jsou ze dvou pásků ohýbaného bambusu, jež jsou každý zvláště upevněny na podélnících. Zadní hranu tvoří rezná nit. Oblouky na koncích jsou z bambusu a spojeny s posledním žebrem tenkou příčkou. Přes to, že plocha byla dostatečně tuhá, byla ještě vyztužena tyčkovou konstrukcí. Na podélníky trupu dole těsně k přepážce jest upevněna profilovaná tyčka ze smrku. Šikmo vzhůru jest pak další, takže tvoří spolu s trupem pevný trojhran. Od konce vzhůru k třetímu žebru, od středu počítáno jest křídlo ztuženo vzpěrami tvaru V. Na těchto jest upevněna malá ostruha: model když přistane, jest jen málo nakloněn a výztuhy jsou chráněny dokonale.

Konečné laloky regulují se tyčkou k poslednímu žebru. Křídla při pohledu z předu nemají vůbec postavení do V. U středu jest malý náběh, který přechází v silné negativy. Směrové kormidlo jest velmi citlivé; laloky musí býti bezvadně souměrné, jinak model přechází ihned do zatáčky. Dost velké zatížení, jak se ukázalo, nevadí. Za bezvětrí má model klouzavý poměr 1 : 8. Teprve za větru 5-6 m ve vteřině začíná plachtiti. Potažen byl hedvábným papírem, lakovaným speciálním kaučukovým lakem. Tento lak má několik výborných vlastností. Dokonale impregnuje papír proti vlhkosti, a současně i napíná.

Jiří KABELKA